

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум Кликните да бисте почели унос текста.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Изборно и научно-наставно веће Филолошког факултета, 24. јуна 2015.</p> <p>Одлуком Научно-наставног већа Филолошког факултета</p> <p>Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Јелене Милинковић.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Биљана Дојчиновић ванредни професор, наука о књижевности, 1. 11. 2011, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>2. Др Гордана Стокић Симончић, редовни професор, библиотекарство, 21. 1. 2015, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>3. Др Станислава Бараћ, научни сарадник, наука о књижевности, 26. 02. 2015. године, Институт за књижевност и уметност.</p> <p>4. Кликните да бисте почели унос текста.</p> <p>5. Кликните да бисте почели унос текста.</p>
II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Јелена Милинковић је дипломирала 2006. на Филолошком факултету у Београду на групи српска књижевност и језик са општом књижевносћу. На истом факултету је 2008. године одбранила мастер рад са темом „<i>Час анатомије</i> у контексту полемичке традиције“. Уписала докторске студије, модул књижевност (2010. године). Од 2010. године била је чланица српског тима (руководитељка Биљана Дојчиновић) међународног COST пројекта IS0901 <i>Women Writers in History (2009–2013)</i>. У оквиру овог пројекта била је учесница COST Training School одржане у Хагу од 11 –16. октобра 2010. Била је у организационом одбору међународне конференције <i>Women Writers in History (Workshop Belgrade, 14-16 April 2011)</i>.</p>

Од 2011. учествује у раду пројекта *Књиженство – теорија и историја женске књижевности на српском језику до 1915. године* (руководитељка Биљана Дојчиновић). Координаторка је и једна од ауторки базе података *Књиженство* (<http://knjizenstvo.etf.bg.ac.rs/sr>). Једна је од организаторки округлог стола „Књижевно стваралаштво Милице Јанковић“, одржаног 13. септембра 2014. године у Народној библиотеци „Вук Караџић“ у Великом Градишту. Налази се у организационом одбору конференције *Шта је књиженство?* која ће бити одржана 16. и 17. октобра 2015. године на Филолошком факултету у Београду.

Коауторка је књиге *Двадесет жена које су обележиле XX век у Србији* (Београд, НИН 2013). Једна је од уредница зборника *Нова реалност из сопствене собе, књижевно стваралаштво Милице Јанковић* (Београд, Велико Градиште: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Народна библиотека „Вук Караџић“).

Учествовала је на бројним међународним и домаћим научним скуповима.

Објављује научне радове у зборницима и научним часописима, као и приказе у домаћој периодици.

Област интересовања: женска књижевност и феминизам, српска међуратна књижевност, српска постмодерна књижевност, студије периодике, студије културе.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

МОНОГРАФСKE ПУБЛИКАЦИЈЕ

1. **Двадесет жена које су обележиле XX век у Србији** (ауторке Ивана Пантелић, Јелена Милинковић, Љубинка Шкодрић), НИН: Београд, 2013, 1. и 2. део
ИСБН 978-86-7474-027-9
2. **Нова реалност из сопствене собе, књижевно стваралаштво Милице Јанковић** (ур. Биљана Дојчиновић, Јелена Милинковић, Милена Родић), Београд, Велико Градиште: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Народна библиотека „Вук Караџић“, 2015.
ИСБН 978-86-84827-12-0

НАУЧНИ РАДОВИ

1. **„Да ли је популарно прогресивно, рани романи Милице Јанковић“** у *Нова реалност из сопствене собе, књижевно стваралаштво Милице Јанковић* (ур. Биљана Дојчиновић, Јелена Милинковић, Милена Родић), Београд, Велико Градиште: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Народна библиотека „Вук Караџић“, 2015, стр. 67–88,
УДК 821. 163.41.09 - 31
2. **„Искуство поезије, поезија искуства: логорологија Милана Дединца“**, *Поезија и поетика Милана Дединца*, ур. Светлана Шеатовић Димитријевић, Слађана Јаћимовић, Београд: Институт за књижевност и уметност, стр. 331 – 349

УДК 821.163.41.09-01 Дединац М.

3. **„Женска књижевност у првој серији Српског књижевног гласника: библиографска перспектива“**, у *Значај библиографије периодике за истраживање књижевности и културе*, ур. Ана Ћосић-Вукић, Весна Матовић, Београд: Институт за књижевност и уметност, 2014, стр. 83 – 106,
УДК 821.163.41.09 – 955.2; 050.488СРПСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК
4. **„Дописивање Једног дописивања: три фрагмента о роману Једно дописивање Јулке Хлапец Ђорђевић“**, *Свеске*, часопис за књижевност, уметност и културу, бр. 111, март 2014, г. 24, 135–142
УДК 821.163.41.09–1
5. **„Књижевнице између феминизма и патријархалности“**, у *Парадигме, утицаји, рецепција*, ур Зоран Пауновић и Биљана Дојчиновић, Филолошки факултет: Београд, стр. 161 – 170 .
6. **„Рат као тема у српској периодици и књижевности почетком XX века: Жена, Српски књижевни гласник и ратна проза Милице Јанковић и Исидоре Секулић“**, *Књиженство*, год. 3, бр. 3, 2013. ИССН: 2217 – 7809 (Online),
УДК 821.163.41.09-32 Јанковић М. 821.163.41.09-32 Секулић И. 050ЖЕНА"1921" 050.488 СРПСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК"1921"
7. **„Сусрети култура у роману Једно дописивање Јулке Хлапец Ђорђевић и путопису Нови свет или У америци годину дана Јелене Димитријевић“**, у *Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“*, Зборник радова, Књига II, ур. Ивана Живанчевић Секеруш, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, 2013, стр. 1261–1272,
УДК 82.09 – 31
8. **„Књиженство – база података као нови жанр“**, у *Културе у дијалогу, Књижевност и мултикултуралност, књ. 2*, Зборник радова, ур. Александра Вранеш и Љиљана Марковић, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд 2013, стр. 39–52,
УДК 821.163.41.09:004.652.4
9. **„Девојачки роман као Билдунгероман“**, *Књижевна историја*, год. XLV 2013, бр. 149, стр. 75 – 94,
УДК: 821.163.41.09-31 Гавриловић Д.; 821.163.41.09-055.2:929
10. **„Књижевност између еманципације и националног: књижевни прилози у часопису Жена“**, *Књиженство*, год. 2, бр. 2, ИССН: 2217 – 7809 (Online)
доступно на: <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=43>

УДК 050.4:82 ЖЕНА

11. **„Шта је исповест у Исповестима Милице Јанковић“**, у *Савремена проучавања језика и књижевности*, година III/књига 2, ФИЛУМ, Крагујевац, 2013, 331 – 327,
УДК 821.163.41.3-09 Јанковић М.
12. **„Особеност приповедачког поступка у роману Једно дописивање Јулке Хлапец Ђорђевић“**, у *Језици и културе у времену и простору I, тематски зборник*, ур. Снежана Гудурић. Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад, 2012, стр. 599 – 610
УДК 811.1(082) 821.09(082) 008(082) ИССН: 978-86-6065-133-6
13. **„Свет тела у поезији Мирјане Стефановић“** у *Поезија Мирјане Стефановић*, Задужбина „Десанка Максимовић“, Београд, 2012, 117 – 132
УДК 821.163.41.09 Стефановић М. 82:147.72
14. **„Феминизам Јулке Хлапец Ђорђевић“** у *Савремена проучавања језика и књижевности година III/књига 2*, ФИЛУМ, Крагујевац, 2012, 313 – 325
УДК 821.163.41.09 Хлапец Ђорђевић Ј.
15. **„Љубав као перформативни чин у приповеткама Лепосаве Мијушковић“** у *Књиженство*, часопис за студије књижевности, рода и културе, година I, број 1, 2011.
УДК 821.163.41.09-32 (Online)
доступно на: <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=11>
16. **„Неколико погледа на књигу Милана Дединца Од немила до недрага“**, (Милан Дединац), *Браничево*, часопис за књижевност и културу 1-2, 2008, стр. 92 – 105;

ПРИКАЗИ

а) Прикази теоријских књига:

1. **„(Ре)валоризације и (де)канонизације“** (Валоризација разлика, ур. Светлана Томић, Алтера, Фондација мултинационални фонд културе, Београд, 2013), *Поља*, бр. 484, новембар – децембар, 2013, стр. 192 – 196, доступно на: <http://polja.rs/polja484/484-29.pdf>
2. **„Моћ поезије, поезија моћи“** (Дубравка Ђурић, Политика поезије, Ажин, Београд, 2010), *Поља*, бр. 467. јануар – фебруар, 2011, стр. 224 – 227, доступно на: <http://polja.rs/polja467/467-43.pdf>

3. **„Авангардна манифестација као производ симултанизма“** (Лада Грдан, Зенит и симултанизам, Службени гласник, 2010), *Кораџи*, бр. 1 – 2, 2011. стр. 194 – 199;
4. **„Књижевност из перспективе песничког радикализма“** (Дубравка Ђурић, Поезија, теорија, род, Орион Арт, Београд, 2009), *Култура*, бр. 126, 2010. стр. 302 – 306;
5. **„Од злих волшебника до духа епохе“** (Гојко Тешић, Српска књижевна авангарда – књижевно-историјски контекст 1902 – 1934, ИКУМ, Службени гласник, Београд, 2009), *Поља*, 461, јануар – фебруар, 2010. стр. 213 – 216; доступно на: <http://polja.rs/polja461/461-34.pdf>
6. **„Поводом (не)савршених биографија српске књижевности“** (Татјана Росић, Мит о савршеној биографији, ИКУМ, Београд 2008.), *Поља*, 459, септембар – октобар, 2009, стр. 200-202; доступно на: <http://polja.rs/polja459/459-29.pdf>
7. **„Херменеутика немогућег“** (Драган Бошковић, Текстуално (не)свесно, Службени гласник, Београд, 2008.), *Поља*, 458, јул-август, 2009, стр. 181 – 184; доступно на: <http://polja.rs/polja458/458-32.pdf>
8. **„Постмодернизам и нова утопија“** (Игор Перишић, Гола прича, Плато, ИКУМ, Београд, 2007), *Кораџи*, 1-2, 2009, стр. 148 – 152;

Б) Прикази књига поезије и текстови о поезији:

1. **„Фрагменти свести – могућности идентитета“**, (Владимир Табашевић –)Кундак. *Агон* број 21/нов-дец 2012, доступно на: www.agoncasopis.com
2. **„Имаго песничког света“** (Јелица Кисо, Црна срећа, Студентски културни центар Крагујевац, 2010), *ПроФемина*, бр. 54, 2011, стр. 228 – 232;
3. **„Хоризонти слободне територије“**, приказ збирке Данице Павловић – Слободна територија. У: *Агон* број 16/нов-дец 2011, доступно на: www.agoncasopis.com
4. **„Из читалачких дневника за 2012“**. *Агон* број 21/нов-дец 2012, доступно на: www.agoncasopis.com
5. **„Нова српска поезија: исходишта и искушења“**. *Агон* број 21/нов-дец 2012, доступно на: www.agoncasopis.com
6. **„Песнички простори у 2011“**. *Агон* број 16/нов-дец 2011, доступно на: www.agoncasopis.com
7. **„Песнички гласови у 2010“**. У: *Агон* број 11/нов-дец 2010, доступно на: www.agoncasopis.com
8. **„Фрагменти о женском“**. *Агон* број 06/јануар-фебруар 2010, доступно на: www.agoncasopis.com
9. **„Колаж есеја, поезије и сећања“**. *Агон* број 03/мај-јун 2009, доступно на: www.agoncasopis.com
10. **„Увод или фактографија“**. *Агон* број 03/мај-јун 2009, доступно на: www.agoncasopis.com
11. **„Био-библиографске табеле Милана Дединца“**. *Агон* број 03/мај-јун 2009, доступно на:

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Јелена Милинковић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

За ментора је предложен/а др Биљана Дојчиновић, (звање) ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. *Gradovi, sobe, portreti : ogledi*, Književno društvo Sveti Sava, Beograd, 2006.
2. *Susreti u tami: uvod u čitanje Virdžinije Vulf*, Službeni glasnik, Beograd, 2011.
3. *GendeRingS: Gendered Readings in Serbian Women's Writing* (CD), Indok, Beograd, 2006.
4. *Ginokritika: Rod i proučavanje književnosti koju su pisale žene*, Književno društvo Sveti Sava, Beograd, 1993.
5. „Žensko pismo, problem roda i ginokritika“ (I), *Teorijsko-istorijski pregled komparatističke terminologije kod Srba*, ogledna sveska br. 1, Književno društvo Sveti Sava, Beograd, 2006, str. 149-166.
6. „Pojam roda i istorija književnosti“, u *Teorijsko-istorijski pregled komparatističke terminologije kod Srba*, ogledna sveska br. 2, ur. B. Stojanović-Pantović, Književno društvo Sveti Sava, Beograd, 2007, str. 165-180.
7. Dojčinović, Biljana, *Susreti u tami*, Beograd: Službeni glasnik: 2011.
8. Дојчиновић, Биљана, „Живимо ли ми само у садашњости?“ О покушају стварања женске културне заједнице у раду Јелице Беловић Бернациковске. *Књиженство*. 1/1. 2011, на <http://www.knjizenstvo.rs/magazine>

Комисија сматра да др Биљана Дојчиновић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област наука о књижевности

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе Женска књижевност у часопису *Musaio* (1919 – 1937) прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Докторска теза истражује женску књижевност у часопису *Мисао* (1919–1937). У истраживању се полази од становишта да због околности које карактеришу положај жена током историје, њихове другости у друштву и култури, те сталних настојања да се политички, економски, материјални и правни положај жена унапреди, женска књижевност има своје специфичности. Показује се условљеност женске књижевности периодичким публикацијама, тј. анализираће се како су часописи утицали на обликовање књижевних текстова које су писале жене. Размотриће се на који начин је историја женске књижевности прожета са историјом периодике. Посебно ће се анализирати однос тзв. канонских и канонизујућих часописа, тј. оних периодика који су перципирани као главни часописи епохе, према женском ауторству и родно одређеној књижевности. Под главним часописима епохе подразумевамо оне који су се у сопственом времену перципирали као они који имају највећу моћ и „тежину“, који у извесном смислу канонизују ауторе/ке који у њима публикују своје радове. Овакав статус је био последица разних чинилаца, а међу најзначајнијим су уредници: *Српски књижевни гласник* је на уредничким местима имао универзитетске професоре, који су били и најутицајнији књижевни критичари свога доба, а *Мисао* су уређивали већ познати и признати књижевници. *Мисао* је уз то била донирана од стране државе и у извесном смислу спороводила државну културну политику. Такође, истражиће се у којој мери су друштвено-историјски и политички процеси утицали на књижевно стваралаштво жена, те како се женско искуство обликовало у поетским и прозним текстовима у српској међуратној књижевности. Због тога се женска књижевност анализира у оквиру два контекста:

1) књижевни прилози у часопису *Мисао*

2) српска међуратна књижевност.

Часопис *Мисао* је покренут у Београду 1. новембра 1919. године и излазио је до априла 1937. године, с тим што од 1934. до 1936. године није излазио. У почетку *Мисао* је излазила као петнаестодневни магазин, а затим је динамика мењана, па је часопис у зависности од (финансијских) околности објављиван једном месечно или су излази вишеброји који су покривали два или више месеци. Током 16 година, колико је часопис излазио, објављено је 328 бројева. На уредничком месту су се смењивали Велимир Живојиновић и Сима Пандуровић, а поред њих часопис су уређивали и Ранко Младеновић, Живко Милићевић и Милан Ђоковић. Велимир Живојиновић је у неколико наврата коуређивао лист са Симом Пандуровићем и Живком Милићевићем. Часопис је био широког опсега – у њему су поред књижевних прилога, постојале и рубрике: *социјални преглед*, *политички преглед*, *научни преглед*, *спољна политика*, *унутрашња политика*, као и *културни преглед*, *музички преглед*, *уметнички преглед*, *стране књижевности*, *часописи* итд. Лист је настојао да својим текстовима обухвати, када је о књижевности реч, савремене књижевне токове у Србији (тј. Краљевини Југославији), али и да

представи стране књижевности. Поред овог књижевног аспекта, часопис *Мисао* у текстовима својих сарадника расправљао је и о свим важним питањима за тадашње српско друштво, како оним друштвено-политичким, тако и културним.

Сараднички круг часописа *Мисао* био је изузетно широк. Своје текстове овде су објављивали не само књижевници, већ и научници, филозофи, правници, економисти, психолози, естетичари, ликовни, позоришни, музички, књижевни критичари. У таквом контексту штампани су књижевни прилози књижевница међу којима су најзаступљеније биле Милица Јанковић, Анђелија Лазаревић, Исидора Секулић, Јела Спиридоновић Савић, Даница Марковић, Десанка Максимовић, а филозофске, есејистичке и књижевно-критичке радове објављивале су између осталих и Ксенија Атанасијевић и Јулка Хлапец Ђорђевић. Поред ових ауторки са часописом су сарађивале и Јелена Димитријевић, Исидора Секулић, Јованка Хрваћанин, Мими Вуловићева, Косара Цветковић, Јелена Ћоровић, Ружа Мићић, Аница Ђукић, Олга Косановић и друге књижевнице, критичарке, преводитељке. Поетички гледано, круг сарадница које је *Мисао* окупила близак је сарадничком кругу *Српског књиженог гласника*, али и касније покренутим часописом *Живот и рад*. У раду се полази од претпоставке да је *Мисао* један од најзначајнијих периода српске (међуратне) културне и књижевне сцене, те да је од изузетног значаја за историју (женске) књижевности истражити допринос књижевница овом листу, као и утицај овог часописа на књижевност коју су писале жене.

Женска књижевност ће се у раду посматрати у вишеструком окружењу: 1) у часописном окружењу, 2) као део општих књижевних процеса двадесетих и тридесетих година 20. века, 3) као део сваког појединачног опуса књижевница. Свака од ових тачака подразумева дијахронијску перспективу, било да је реч о књижевној историји или историји периоде.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од преко 40 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

Аранитовић, Добрило, *Библиографија часописа Мисао 1919–1937*, Нови Сад, Београд: Матица српска, ЈП Службени гласник, 2013.

Asman, Aleida, *Duga senka prošlosti: kultura sećanja i politika povesti*, Beograd: XX vek, 2011

Бараћ, Станислава, *Авангардна Мисао*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 2008.

Бараћ, Станислава, *Жанр женског портрета у српској периодици 20-их и 30-их година 20. века*, докторска дисертација

Батај, Жорж, *Еротизам*, Београд: Службени гласник, 2009.

Bart, Rolan, *Fragmenti ljubavnog govora*, Loznica: Karpos, 2011.

Birger, Piter, *Teorija avangarde*, Beograd: Narodna knjiga, 1998.

Božinović, Neda, *Žensko pitanje u Srbiji, u XIX i XX veku*. Beograd: Devedesetčetvrta, Žene u crnom, 1996.

Бојтар, Ендре, *Књижевност источноевропске авангарде*, Београд: Народна књига, 1999.

Bok, Gizela. *Žena u istoriji Evrope*. Beograd: Clio, 2005

Bužinska, Ana i Markovski, Mihal Pavel. *Književne teorije XX veka*. Beograd: Službeni glasnik, 2009..

Veeser, Aram H. ed., *The New Historicism*, New York, London: Routledge, 1989.

Verezan, Fernan i dr. *Književni žanrovi i tehnike avangarde*, Beograd: Narodna knjiga, 2001.

Витошевић, Драгиша и др. *Српска књижевна периодика 1768–1941*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 1984.

Витошевић, Драгиша, *Српски књижевни гласник 1901 – 1914*, Београд: Вук Караџић, Матица српска, Институт за књижевност и уметност 1990.

Војиновић, Станиша, *Српски књижевни гласник 1920–1941, библиографија нове серије*, Београд, Нови Сад: Институт за књижевност и уметност, Матица српска 2005

Димић, Љубодраг, *Културна политика у Краљевини Југославији 1918–1941, 1 – 3*, Београд: Стубови културе, 1996/7.

Биљана Дојчиновић-Нешић, *Гинокритика: род и проучавање књижевности коју су писале жене*, Београд: Књижевно удружење „Свети Сава“, 1993.

Биљана Дојчиновић-Нешић, *Градови, собе, портрети*, Београд: Књижевно удружење „Свети

Сава“, 1993.

Dojčinović, Biljana, *Susreti u tami*, Beograd: Službeni glasnik: 2011.

Дојчиновић, Биљана, „Живимо ли ми само у садашњости?“ О покушају стварања женске културне заједнице у раду Јелице Беловић Бернациковске. *Књиженство*. 1/1. 2011, на <http://www.knjizenstvo.rs/magazine>.

Дојчиновић, Биљана, Милинковић, Јелена, ур. *Нова реалност из сопствене собе: књижевно стваралаштво Милице Јанковић*, Велико Градиште, Београд: НБ „Вук Караџић“, УБ „Светозар Марковић“, 2015.

Gilbert, Sandra, Gubar, Suzan, *The madwoman in the attic*, New Haven ; London : Yale University Press, 2000

Gilbert, Sandra, Gubar, Suzan, Zaraza u recenici: žena pisac i strepnja od autorstva, u *Ženske studije : časopis za feminističku teoriju* Br. 5/6 (1996), str. 112-137

Ђорђевић, др Љубица. *Библиографија Српског књижевног гласника*. Београд: Народна библиотека, 1982.

Ђурић, Дубравка, *Поезија, теорија, род, америчке модерне и постмодерне песникиње*, Београд: Орионарт: 2009.

Јовићевић, Татјана, ур. *Традиција просвећености и просвећивања у српској периодици*. ур. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2012.

Кох 2012: М. Кох, ...Када сазремо као култура...: стваралаштво српских списатељица на почетку XX века : (канон – жанр – род), Београд: Службени гласник.

Lešić, Zdenko, *Novi istoricizam i kulturni materijalizam*, Beograd: Narodna knjiga, 2003

Marino, Adrijan, *Poetika avangarde*, Beograd: Narodna knjiga, 1998.

Матовић, Весна, ур. *Жанрови у српској периодици*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2010.

Матовић, Весна, Циндори, Марија, ур, *Банатска периодика XIX и XX века*. Нови Сад: Матица

српска, Београд: Институт за књижевност и уметност, Зрењанин: Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“, 1995

Mers, Elen, *Ženske književne tradicije i individualni talenat, Ženske studije: časopis za feminističku teoriju* Br. 5/6 (1996), str. 138-164, 1996

Пантелић, Ивана, Неки аспекти положаја жена у Краљевини Југославији, *Књиженство*, год. 1, бр. 1, доступно на <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=17>

Пековић, Слободанка, Матовић Весна, ур. *Традиционално и модерно у српским часописима 1895–1914*, Београд, Нови Сад: Институт за књижевност и уметност, Матица српска, 1992.

Пековић, Слободанка, Женски часописи у Србији на почетку XX века, *Зборник матице српске за књижевност и језик* бр. 327, стр. 277 – 286, 1990.

Пековић, Слободанка, *Тренуци Данице Марковић*, Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007.

Пековић, Слободанка, *Књижевност у функцији принуде: часописи као фактор преобликовања књижевног текста и жанра*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 2010.

Perović, Latinka, ур. *Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka 2: Položaj žene kao merilo modernizacije*. Beograd: Institut za noviju istoriju, 1998.

Петров, Александар, ур. *Прилози за историју књижевне периодике*, Нови Сад, Београд: Матица српска, Институт за књижевност и уметност, 1990.

Rivkin, Julie, Ryan, Michael, *Literary theory, An Anthology*, Blackwell Publishing, 2004.

Scholes, Robert and Clifford Wulfman. *Modernism in the Magazines: An Introduction*. New Haven: Yale University Press, 2010.

Showalter, Elaine, ed. *Speaking of Gendre*, New York: Routledge, , 1989.

Šouvolter, Ilejn, *Ženska tradicija, Ženske studije : časopis za feminističku teoriju*, br. 5/6, str. 86-111, 1996.

Todorova, Marija. *Imaginarni Balkan*. Beograd: Biblioteka XX vek, 2006.

Тутњевић, Станиша, Недић, Марко, *Сто година српског књижевног гласника, аксиолошки аспекти традиције у српској књижевној периодици*, Нови Сад, Београд: Матица српска, Институт за књижевност и уметност, 2003.

Тодоровић -Узелац, Неда. *Женска штампа и култура женствености*. Београд: Научна књига, 1987.

Rosić, Tatjana, ur. *Teorije i politike roda*, Beograd: Institut za književnost i umetnost: 2008.

Fuko, Mišel, *Volja za znanjem. Istorija seksualnosti I*, Karpos: Loznica: 2006.

Hawkesworth, Celia, *Voice in the Shadows*, Budapest: Central European University Press, 2000.

4. циљеви истраживања

Циљеви

Циљ истраживања је да се да преглед текстова којима су се списатељице представљале у периодици на примеру одабраног часописа који се сматра не само репрезентативним за женско међуратно стваралаштво, већ и једним од централних часописа тог времена. Како је лист *Мусао* био значајно место на коме су се огледали политички и књижевно-културни процеси међуратног доба, од изузетног је значаја сагледати природу женског деловања и начина репрезентације на његовим страницама. Такође, истраживањем ће се дати критичка анализа текстова које су писале жене, под претпоставком да је природа ових текстова контекстуално условљена, тј. да су на одабир тема, мотива, као и на њихову књижевну реализацију и обраду утицај имали књижевно-историјски, али и општи друштвени и политички процеси. Претпоставка је да је један од најснажнијих утицаја који су ови текстови могли примити долазио од стране феминистичког покрета и еманципаторских идеја, па ће се због тога истражити у којој мери су књижевнице биле упознате са прогресивним идејама свог доба и колико су и на који начин оне (идеје) манифестоване у књижевним, есејистичким и књижевно-критичким текстовима. Циљ је и да се покаже у којој мери је критички говор о текстовима ауторки био условљен њиховим родним одређењем, те да ли је родно становиште узимано као полазиште у анализи и критици женске књижевности, и ако јесте на који начин се тумачио утицај рода на стваралаштво. Циљ рада је и да укаже на природу историје женске књижевности, те да покаже значај истраживања периодике за њено разумевање.

Хипотезе:

Истраживање полази од следећих хипотеза:

- 1) Женска књижевност има своје специфичности. Ове специфичности, како је то дефинисала гинеокритика, последица су специфичне историје женске културе и књижевности. Непостојање историјског континуитета, као и чињеница да је историја женске књижевности превасходно историја потиснутих, неканонских, заборављених текстова, у великој мери је утицала и на форму и садржај текстова које су писале жене. Истраживање подразумева да су категорије рода, као и питања телесности, сексуалности, тематизација себе, као подразумеваног женског простора, као и болести, као једне од кључних женских метафора, особености које су обележиле женску књижевност.
- 2) За историју женске књижевности изузетно је важна историја периодике. Зато се у тези повезује гинеокритички приступ женској традицији и студије периодике. Истраживањем периодике открива се низ значајних, а недовољно истражених и неконтекстуализованих текстова који су важни за разумевање књижевних процеса, а дијахронијска перспектива у анализи женског деловања у часописима показује (дис)континуитет женске традиције. Рецепција часописа, а посебно листа ширег опсега, а не уско специјализованог за књижевне теме, различита је од рецепције књига, па је захваљујући штампању у часопису женска књижевност остваривала већи утицај.
- 3) Одабрани текстови су условљени часописним контекстом. У истраживању се полази од становишта да се часопис у целини може посматрати као одвојени жанр, те да се у његовим оквирима текстови другачије читају, него када се посматрају изоловано или у оквирима ауторских опуса. Објављивање радова у наставцима или положај текстова у самом часопису (на пример, да ли је женски текст први прилог у листу), динамика којом ауторке сарађују са уредништвом, затим прилози који текст окружују, критички текстови који се о сарадницама објављују, некролози и библиографије сарадница, одабир текстова које ауторке (не) објављују, накнадно штампање текстова из часописа у оквиру књига, узимају се као битне тачке у њиховој анализи.
- 4) *Мисао* је централни часопис за женску књижевност међуратног доба. Сараднице часописа *Мисао* су међу најзначајнијим ауторкама српске књижевности: Исидора Секулић, Милица Јанковић, Анђелија Лазаревић, Десанка Максимовић, Јела Спиридоновић Савић, Ксенија Атанасијевић, Јулка Хлапец Ђорђевић. Паралелно са њиховом књижевном делатношћу у централним периодикима епохе (*Мисао*, *Српски књижевни гласник*, *Летопис Матице српске*),

готово свака од њих је, у већој или мањој мери, остварила сарадњу и са неким од женских и феминистичких часописа тог доба. Истраживање полази од претпоставке да женски и феминистички часописи нису у довољној мери користили књижевне текстове као средство репрезентације и борбе, те да се аналитичким укрштањем ових листова са централним листовима епохе разоткривају аспекти женског деловања у јавној сфери међуратног доба.

- 5) Феминистички покрет је утицао на женску књижевност. Како је међуратно доба изузетно значајно за историју српског феминизма, истраживање полази од претпоставке да су идеје о положају жене, њеној самосталности и праву на рад, о женском образовању и улогама у друштву и породици, о њеној сексуалности и телесности, утицале на књижевне текстове. Чињеница да је часопис *Мусао* објављивао есеје о феминистичком покрету, те есеје Ксеније Атанасијевић и Јулке Хлапец Ђорђевић указује на то да је могуће анализирати и допринос овог листа феминистичком покрету 20-их и 30-их година 20. века.
- 6) Женска књижевност је у доба доминације авангардних поетика остала у оквирима традиционалнијих књижевних образаца. Како се теза бави међуратним периодом српске књижевности који је обележен авангардним поетикама, анализираће се однос женске књижевности и српске књижевне авангарде. Часопис *Мусао* је у једном периоду свог деловања био наколоњен авангардним поетикама. У том периоду ауторке готово да не сарађују са овим листом. Са друге стране, један од уредника часописа *Мусао* Сима Пандуровић полемисао је са авангардистима и остао на поетички традиционалнијим позицијама. Због тога, часопис *Мусао* је погодан периодик и за анализу поетичких сукоба тог времена. Анализа текстова ауторки показује да је, на нивоу форме и експерименталности, реч о традиционалнијим књижевним обрасцима. Истраживање показује да ли се у одабраним текстовима могу пронаћи елементи авангардних поетика, те какав је однос књижевница према њима. У том смислу, размотриће се односи традиционално/модерно, доминатно/периферно, прогресивно/регресивно, урбано/рурално, еманципаторско/(не)еманципаторско.

5. очекивани резултати

Докторска теза треба да покаже условљеност женске књижевности часописним контекстом, специфичним процесима историје (женске) књижевности, феминистичким покретом. Такође, докторска теза треба да покаже да је садржај текстова женске књижевности, али и женске есејистике и критике, у уској вези са друштвено-политичким специфичностима времена. У средиште истраживања стављени су књижевни текстови ауторки у централном часопису епохе како би се показало деловање родно обележених (и освешћених) текстова у тзв. канонском часопису. Такође, како су женско

стваралаштво, а посебно периодика прожети са друштвеним и културним појавама, њиховим анализирањем се може реконструисати и боље разумети интелектуална историја одабраног периода.

6. план рада

Докторска теза састојаће се из следећих поглавља

1. Теоријско-методолошки оквир

Ово поглавље ће понудити теоријско-методолошки оквир за проучавање текстова који су предмет тезе. Како теза укршта проучавање књижевних текстова и проучавање периодике и то из родне перспективе, приступ грађи је интердисциплинаран. Проучавање женске књижевности подразумева истраживање потиснутих и недовољно истражених дела, те подразумева истраживања процеса књижевне историје и културе сећања. У том смислу теза се теоријско-методолошки приближава студијама културе. Размотриће се основне теоријске поставке које ће се у раду користити као оквир за проучавање часописа *Musaio* и женске књижевности у њему. Објасниће се основни постулати гинеокритике, феминистичке теорије, новог историзма, као и теоријске поставке које ће послужити као интерпретативни оквир за тумачење књижевних текстова. Скицираће се историја српског феминизма, као и развој просветитељско-еманципаторских идеја које се тичу историје жена. Објасниће се основни појмови који се у раду користе као што су: женска књижевност, српска међуратна књижевност, феминистичка критика.

2. Контекстуализација часописа

2.1. Друштвено-историјски контекст

У овом поглављу ће се објаснити друштвено-историјски контекст у коме је часопис *Musaio* деловао. Овде се првенствено мисли на специфичности времена непосредно након завршетка Првог светског рата које обележава (пост)ратна траума, оснивање Југославије, утицаји Октобарске револуције и сл. Поглавље ће показати основне специфичности 20-их и 30-их година 20-ог века, као и доминатне идеолошко-политичке идеје које су се тада развијале, а важне су за женску књижевност, као што су феминистички покрет, социјализам, комунизам.

2.2. Књижевно-историјски контекст

Ово поглавље ће скицирати основне токове српске међуратне књижевности и показати место женске књижевности у тим околностима. Такође, показаће се из историјске перспективе облици појавности женског стваралаштва у периодици: анализа ће илустровати на који се начин женска репрезентативност (дис)континуирано остваривала у периодичким

публикацијама, почевши од половине 19. века, па до међуратне периодике.

2.3. Феминистички контекст

Како је феминистички покрет 20-их и 30-их година 20. века изузетно важан за женско стваралаштво, овај контекст ће бити издвојен из друштвено-историјског коме начелно припада. Показаће се како женска књижевност у часопису *Мисао* може да се посматра на фону расправа о феминистичким питањима, а посебно у контексту феминистичке међуратне есејистике и критике, која је објављивана како на страницама овог часописа, тако и у феминистичкој штампи тог времена. Посебна пажња биће посвећена есејима и критикама Ксеније Атанасијевић и Јулке Хлапец Ђорђевић, који се сматрају кључним текстовима када је у питању феминистички контекст.

3. Часопис *Мисао*

У овом поглављу ће се описати одабрани периодик: уредништво, структура листа, уређивачка политика, сараднички круг, дистрибуција, историјат. Посебно ће се анализирати досадашња проучавања овог часописа, те ће се *Мисао* дефинисати као часопис „главног тока“, као канонски часопис који заузима једно од централних места у међуратној периодици, али и часопис који је једна од најзначајнијих карика у историји српске периодике.

4. Женска књижевност у часопису *Мисао* као остварени континуитет са (пред)ратном периодиком и (дис)континуитет са феминистичким гласилима

4.1 Мисао у односу на *Српски књижевни гласник* и *Књижевни југ*

Питање сарадничког круга је једно од кључних питања у студијама периодике, те се мора приметити континуитет једног дела сарадница са првом предратном серијом *Српског књижевног гласника*, као и са (ратним) пројугословенским часописом *Књижевни југ*. Књижевнице које су активно сарађивале са овим часописима, постају главне сараднице часописа *Мисао*. Такође, уочен је сличан тематско-мотивски оквир њихових текстова, као и сродна техничка решења са ауторкама које су своје радове објављивале почетком 20. века, те се књижевна делатност ауторки међуратног периода посматра у континуитету са предратном књижевношћу одабраних списатељица.

4.2 *Мисао* у односу на феминистичка гласила

Са друге стране, феминистички часописи међуратног доба су ређе користили књижевност као средство за репрезентацију женског, па ће анализа показати како, управо на фону феминистичких идеја, које су промовисане и на страницама часописа *Мисао*, а посебно у феминистичкој периодици, књижевни прилози остварују ново значење. Компаративном

анализом утврдиће се како је часопис „главног тока“ какав је *Мисао* била, а са осетљивошћу за женско стваралаштво, одабран као најпогодније место за промовисање женске књижевности.

5. Приповетка у часопису: Милица Јанковић и Анђелија Лазаревић

У овом поглављу ће се анализирати женска приповетка објављивана у часопису. Показаће се тематско-мотивски корпус ових текстова, те ће се тумачити из родне перспективе. Посебно ће се анализирати љубавна приповетка, као повлашћени женски жанр, а пажња ће се посветити приповеткама које тематизују телесности и посебно болест као важну гинеофилску и уопште (женску) књижевну метафору. Такође, истражиће се конструисање поетике себе, као и осталих гинеофилских мотива уочених у овим прилозима. Главне сараднице у овом домену биле су Милица Јанковић и Анђелија Лазаревић. Анализираће се њихове приповетке са намером да се покаже њихов допринос међуратној књижевности, те однос са авангардним поетикама. Поглавље ће понудити и анализу других репрезентативних, али и рубних приповедачких остварења. Анализа књижевних прилога подразумева и њихову контекстуализацију унутар целокупног стваралаштва ауторки, као и њихову локализацију у историји српске књижевности, као и реконструкцију дела културне и интелектуалне историје.

6. Поезија у часопису *Мисао*: Десанка Максимовић, Даница Марковић и Јела Спиридоновић Савић

У овом поглављу ће се анализирати поетски прилози у часопису. Показаће се тематско-мотивски корпус ових текстова. Показаће се да ли женска поезија у часопису доноси извесне новине и које. Анализа ће се бавити и односом женске поезије са авангардним поетикама и поезијом авангардних праваца међуратног доба. Посебна пажња ће се усмерити на поетске прилоге Десанке Максимовић, као најредовније сараднице, и Данице Марковић и Јеле Спиридоновић Савић. Испитаће се да ли, када је поезија у питању, у контексту српске међуратне књижевности, ауторке задржавају традиционалније песничке обрасце.

7. Критика и есеј у часопису *Мисао*

У овом поглављу ће се анализирати критички и есејистички текстови о женској књижевности објављивани у часопису. Показаће се да ли постоји феминистичка критика, као и да ли су критичари били феминофилни и какве су представе имали о женској књижевности. Посебна пажња ће се усмерити ка феминистичкој критици и оним текстовима које су ауторке писале о другим књижевницима и књижевницама.

8. Закључак

7. методе истраживања

Како су питања и предмет тезе сложени, примењена методологија је интердисциплинарна. Приликом истраживања и анализе користиће се појмови, методе и аналитичке праксе феминистичке теорије и критике, гине критике, студија периодике, студије рода, критичке анализе дискурса, као и постулати новог историзма. Такође, анализа ће уважити досадашња сазнања везана за историју српске књижевности анализираног периода, као и досадашња достигнућа у области историје женске књижевности.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: Кликните да бисте почели унос текста.

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Јелена Милинковић подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области наука о књижевности

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Биљана Дојчиновић подобан/на за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Јелене Милинковић и предложене теме докторске дисертације Женска књижевност у часопису ;Мисао (1919–1937) а да се за ментора именује др. Биљана Дојчиновић, ванредну професорку Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

4.

5.